

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 19. junija 1878.

Obseg: Kaj se zgodi, če se krompirju prezgodaj poreže perje. — Gospodarske skušnje. — Gospodarske novice. — Pivarne — kako se dela pivo v njih in kako koristijo tudi živinoreji. (Konec.) — Prikazen na Golem. — Na Pehlicah. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

Kaj se zgodi, če se krompirju prezgodaj poreže perje.

Krompir raste in se najbolj debelí po perju (krompirjevcu) svojem. Zato se manj krompirja, pa tudi bolj drobnega pridela, če se mu perje poreže o nepravem času.

Skušnje učijo to-le:

1. Krompirja se po številu podzemljic ne pridela ravno veliko manj, če se mu perje poreže; velik razloček pa se v debelosti in teži pridelanega krompirja kaže o tem, kedaj se mu perje odreže. Krompir ostane tem bolj drobán, čem prej se mu perje s stebli poreže.

2. Krompir na debelost najmanj raste, predno cvetè in pa predno je popolnoma zrel. Najbolj pa se debelí, kedar cvetè in ko je odcvel. Zato se ga veliko manj pridela, če se mu je perje koncem meseca rožnika (junija) in pa v prvi polovici malega srpana (julija) porezalo; pridelka nasproti pa ni skoraj nič manj, če se mu poreže perje še le zadnje tedne.

3. Pa ne samo debelosti, ampak tudi dobroti krompirjevi se škoda godí, če se mu o ne pravem času perje poreže. Močeca se v krompirju največ začne delati, ali drugače rečeno, krompir pričinja najbolj moknat postajati, kedar začne cvesti, — najmanj se pa izdeluje močec v krompirju pred cvetjem in pred zorenjem.

Koliko so spomladanski hrošci (kebri) za gnoj vredni.

V časniku kmetijske družbe Bocenske beremo, da so v poskuševalnici kmetijske šole v Št. Mihelu preiskavali gnojno vrednost hrošcev, in to-le našli: v 100 kilih hrošcev je nekaj čez 46 kilov vode, nekaj čez 53 kilov suhe snove, nekaj čez 1 kilo pepela, nekaj čez $\frac{1}{4}$ kila fosforove kisline, nekaj čez 4 kile pa dušca (gnjilca). Po takem imamo v hrošcih izvrsten gnoj. Ker v kupčiji z gnojem 1 kilo gnjilca cenijo na 1 gold. do 1 gold. 60 kr., 1 kilo fosforove kisline pa na 30 kraje, je po tem takem 100 kilov hrošcev vredno 4 gold. 36 kr. za gnoj. 1 hektoliter hrošcev vaga nekaj čez 36 kilov, zato je 1 hektoliter hrošcev vreden 1 gold. 60 kr. Če tedaj kak gospodar ali kaka občina toliko plača za hektoliter hrošcev, ki jih v mešani gnoj (kompost) podela, naj nam verjameta,

da nista ne krajcarja zavrgla. Že gledé na gnojno vrednost hrošcev naj bi tedaj kmetovalci ali občine ne zanemarjali nabirati ta njivovim sadežem škodljivi mrčes!

Kako spoznati, da ste telica ali krava breji.

Pri telici izmolzi nekoliko tekočine iz vimena, in mani jo med dlanoma; če se ta tekočina rok prijemlje in se kaže nekako smolnata, je to znamenje, da je telica breja; — če je pa ta tekočina bolj vodena in se ne prijemlje rok, je to znamenje, da ni breja. Pri kravi pa nekoliko kapljic izmolzenega mleka kani v kozarec čiste studenčnice; če kaplje koj na dno vode padejo in se po nji ne razdelijo, je to znamenje breje krave; če pa se te kaplje kakor megla razprostijo po vodi, je to znamenje, da krava ni breja. — Se ve, da te skušnje niso vselej tako gotove, da bi se moglo na-nje priseči; večkrat vendar so resnico razodele.

Ni ne vse eno, kedaj se senožeti kosijo.

Ena največih napak kmetijstva je, da se senožeti prepozno kosé. Pravi čas, senožeti kositi je malo pred cvetjem in o cvetji trav, sicer se le slabejega sená nakosí in travnik se bolj zapleveli. Kriva misel je tudi ta, da se sená več nakosi, če se pozno kosí, in da se s pozno košnjo več travnega semena po senožeti zaseje.

* *Petrolej*, sicer koristno olje za marsikaj, je zoper uši pri živini jako nevaren. Neki lovec je namazal svojega ušivega psa s petrolejem; ubogi pes pa je cvilil celih 8 dni, dokler ni poginil. Še huje se je godilo — kakor „Pučk. Nov.“ pripovedujejo — nekemu mlademu kmetu, ki je imel 19 krav pa nekoliko telic, ki so bile ušive. Slišal je, da petrolej uši prežene; namaže jih tedaj z njim. Pa kaj se zgodi? Dvoje telic poginilo je čez malo dni, ostale krave pa so vse zelo boleale in le težko jih je ozdravil živinozdravnik.

Gospodarske novice.

* *Kovaška šola v Zagrebu.* Gospodarska (kmetijska) družba Hrvaška je v svoji poslednji seji sprejela predlog Zagrebške kmetijske podružnice in sklenila prositi vlado, da v Zagrebu napravi kovaško šolo. Ob enem pa se je družba obrnila s posebno prošnjo na gosпода škofa in kardinala Zagrebškega, naj bi za zidanje te nove šole kje blizu Zagreba na škofijskem posestvu